

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10.—, za inozemstvo D 18.—, dostavljen na dom D 11.50, na izkaznice D 10.—, inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“, MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276.

UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prišljicje, dno. Telefon št. 24. — SŠIS poštočkovni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

TABOR

Leto: III.

Maribor, četrtek 26. oktobra 1922.

Številka: 243.

Nova angleška politika.

Maribor, 25. oktobra.

Politična kriza v Angliji je vznemirila evropsko politično javnost. Na brez vzroka. Anglija je ena največjih svetovnih držav in v Evropi prva med prvimi. Politična sprememba v tako vplivni državi je mednarodno-političen dogodek. V decembru l. 1918, kmalu po zmagoviti vojni, je nastala kolicija liberalne in konzervativne sbranke, kateri je stopil na čelo duhoviti državnik Lloyd George. Ta koalicija je prevzela vodstvo angleške politike v dobi, ki ni bila nič manj težavna in odgovornosti polna kot je bila doba svetovne vojne. Šlo je za rešitev svetovnih problemov, tako n. pr. likvidacija vojnega stanja, sklenitev mirovnih pogodb, vprašanje ršenih držav, ureditev razmerja z Ameriko, vprašanje reparacij, ruski problem itd. Vse to je bilo treba rešiti in pri vsem je morala Anglija misliti na sebe in na vso Evropo. Lloyd George je imel odločilno besedo v nešteti vprašanjih, ki so jih prinesli dogodki zadnjih let. Moral je ohraniti edinstvo v antanti, in to ni bila lahka stvar. Med Anglijo in Francijo so nastopila razna nesoglasja, v katerih je bilo treba najti pameten kompromis. Ko je Anglija nega stanja, zlasti pa gospodarski kaos nega stanja, klasti pa gospodarski kaos v Evropi, je Lloyd George sklical celo vrsto posvetovalni in konferenčne, največja je bila konferenca v Genovi. Poročilo se mu je privabiti celo komunistično vladu Rusije in zainteresirati Ameriko. Ni šlo. Prišel je zapletljaj na vzhodu in velikanski brod angleške politike je malodane zavozil v vrtnice nove vojne. To je zelo razgibalo politične mase v Veliki Britaniji in ojačalo nasprotja v vladni koaliciji. Kar tež noč so se tla zamajala in Lloyd George je videl, da nima za sabo niti onih, ki so mu še nedavno zaupali. Tako je šel in z njim je šla v politično zgodovino liberalno-konzervativna koalicija.

Angleški konzervativci so vodili Anglijo med vojno. Takrat je pripadal tej stranki tudi Lloyd George. Danes stona stranka silnejša in osvežena na politično areni. Ne gre zgolj za notranjo politiko Anglije, za vprašanja administracije, domenijev, Irske in kolonij. Ne gre za razmerje do Labour party, katere moč neprestano raste in vznemirja meščansko kroge, zlasti pa težki kapital. Gre tudi in sicer v veliki meri za mednarodno-politično orijentacijo. In na tej so zainteresirani vsi narodi, mali in veliki, zakaj nikomur v Evropi ne more biti vseeno, kakšno politiko vodi Anglija. Njena politika je kakor velika voda, ki žene celo vrsto mlinov.

Sedanja situacija je dokaj nejasna, zlasti ker se ni lahko vgljbiti v angleške politične razmere. Tam je v marsičem drugače kot na kontinentu. Spominimo se le, da je angleška Labour party (delavska stranka) idejno in taktično nekaj drugega kot kontinentalna socialna demokracija. Težko je razumeti idejno jedro angleškega konzervativizma. Beseda sama nas ne sme motiti, da bi si predstavljali angleške konzervativce kot nekaake reakcionarje in nasprotnike vsake smelejšje, moderne misli. V kulturnem in socialnem ozirju se komaj razlikujejo od liberalcev. Ze samo dejstvo, da se angleško politično življenje giblje pravzaprav le v treh strankah, nam priča o drugačnih političnih in miselnih lastnostih kot jih poznamo tu na kontinentu.

Kumanovske slavnosti.

Beograd, 25. oktobra. (Izvirno.) Včeraj ob 8. uri dopoldne se je vršil na Kumanovem pregled vojaštva, ki je defiliralo pred kraljevo dvojico, vldao, člani narodne skupščine in nepregledno množico naroda. Po pregledu čet je imel vojni minister general Vasić govor o pomenu zmage na Kumanovem za naše ujedinjenje. Zvečer se je vršil

v magistralni dvorani svečani banket, katerega se je udeležilo 250 oseb. Danes zjutraj se je vršila v pravoslavni cerkvi v Kumanovem zadušnica za padle junake. Kralj in kraljica se vrneta jutri zvečer v Beograd. Tudi člani vlade in narodne skupščine odpučujejo nazaj v Beograd.

Zakaj ne napreduje razmejitev z Italijo?

Beograd, 25. oktobra. (Izvirno.) Član naše razmejitvene komisije z Italijo, polkovnik Daskalović je včeraj dospel v Beograd, da poroča vladi o poteku razmejitvenih del. Iz njegovega poročila je posneti, da razmejitveno delo v odseku Slovenije, kjer so sicer

razmere še najugodnejše, silno počasi napreduje, ker italijanska komisija dela vedno zavlačuje in povzroča nove težkoe. To se posebno tudi vidi iz zadnjega nastopa fašistov na naši meji. Polkovnik Daskalović se je včeraj zopet vrnil na svoje mesto.

Iz češkoslovaške narodne skupščine.

Praga, 24. oktobra. Parlament se je sestel danes k jesenskemu zasedanju. Predstavila se mu je nova vlada. Min. predsednik Švehla je v nastopnem govoru povdaril, da bo hodil po stopinjah svojega prednika. Vlada bo polagala važnost na razvoj mednarodnega položaja in na zunanjo politiko. Sporazumno z ostalimi člani Male antante bo stremela za vzdrževanjem miru in redu v Srednji Evropi. Zunanji minister dr. Beneš se je bavil v svojem ekspezeju zlasti z rešitvijo avstrijskega problema, pri čemur je Češkoslovaška od prvega početka nesebično sodelovala v zvezi z Malo antanto in Poljsko. Češkoslovaška noče v Srednji Evropi uganjati politike rivalitete. Priznava upravičene interese in potrebe Avstrije. Podvrgava se moralnemu

vodstvu Zveze narodov. Zahteva pa, da se rešpektirajo v polnem obsegu tudi njeni interesi. Češkoslovaška politika je v Ženevi triumfirala. Protokol, ki se je tam podpisal, je temelj konsolidacije v Srednji Evropi, bo pa tudi zabraani eksploatacijo Avstrije s katerekoli strani in zasigurual njeno suverenost. Z Italijo smo tudi v tem pogledu v popolnem soglasju. Fin. minister dr. Rašin je podal finančni ekspezej. Deficit v novem proračunu v znesku 566 milijonov kron bo vlada izenačila z daljnim padanjem cen in s prihranki na izdatkih za material. V celi državni upravi je treba uvesti energičen sistem štedjenja. Potem dobimo sčasoma aktivni proračun in homo mogli odplačati tudi dolgove. Upa, da bo v enem mesecu premagana produkcijska kriza.

Drugi obrok ameriškega posojila.

Beograd, 25. okt. (Izv.) Dne 1. nov. sprejme Narodna banka drugi obrok ameriškega dolarskega posojila v znesku šest milijonov dolarjev. Kakor se poroča, se bo ta vsota porabija za stabilizacijo in dvigvanje naše valute na inozemskih borzah.

žija v državnem proračunu in stabiliziranja nemške marke.

Delegacija Zveze narodov na Dunsaju.

Dunaj, 24. okt. (Izv.) Danes je dospela semkaj delegacija Zveze narodov, kateri načeljuje Jansen. Na kolodvoru so sprejeli delegacijo zvezni predsednik dr. Hainisch, kancelar dr. Seipl in zunanji minister dr. Grünberger. Po pozdravu je zagovoril predsednik delegacije Jansen avstrijskega predsednika dr. Hainischa. V svojem govoru je povdaril, da se mora zakonski načrt za sanacije avstrijskih financ nemudoma sprejeti in znižati primanjkljaj v državnem proračunu. Izjavil je nadalje, da se ne bo zgodilo ničesar, kar bi kršilo politično integriteto, gospodarsko nezavist in suverenost avstrijske republike. Njegov namen in naloga je predvsem, da skupno z avstrijsko vlado vzpostavi trdne temelje avstrijskemu finančnemu in gospodarskemu življenju.

Turki prevzamejo Vzhodno Trakijo.

Carigrad, 24. okt. (Izv.) Agence Havas poroča: Uradno se poroča, da se uvede turška uprava v okraju Kirkilise dne 8., v okraju Rodosto dne 14. nov. Med 15. in 20. nov. bo cela Trakija prešla v turško upravo.

BORZA.

Krona notira v Curihu 2.325.

Curih, 25. oktobra. (Izvirno.) Predborza: Pariz 38.80, Zagreb 2.325, London 24.29, Berlin 0.1175, Praga 17.70, Italija 22.15, Newyork 546.75, Dunaj 0.0075, žigose krone 0.0078, Budimpešta 0.215, Varšava 0.045, Sofija 3.60, Bukarešta 3.60.

Zato je težko govoriti o novi angleški politiki. Angleška politika ostane v splošnem taka kot je bila: zaštita angleških ekonomskih interesov v svetovnem gospodarstvu. Kdo v Angliji bi se osmelil sprožiti misel, naj Velika Britanija velikodušno prizna samoodločbo Indije? Vsak angleški delavec in londonski cytoen zna, kaj je Indija in kaj so sploh domeniji za Anglijo in njeno bodočnost. In angleška država ne leži samo v praznih frazah svojih državljanov, marveč takorekoč v njihovi krvi. Anglež si ne more predstaviti sveta in življenja brez urejene, pravne države. To je plod večstoletnih ustavnih borb, to so tradicije, to je ustava, ki v Angliji ni samo na papirju, marveč globoko v vsem javnem in zasebnem življenju.

Če se govori o novi angleški politiki, tedaj so to večalimani duhovita ugibanja in domnevanja, često pa je pobožne želje. Tako pričakujejo, da bo nov angleški režim — če smemo rabiti ta netočen, a pri nas toliko vdomačen izraz — zavzel novo smer v vprašanju reparacij. O tem se govori že dolgo in izgleda, da se bo govorilo še par let. Gotovo je, da Lloyd George ni bil prijatelj francoske politike in da bo Bonar Law še manj. A to interesno nasprotje med Anglijo in Francijo ne izvira iz motivov, ki jih postavlja nemška propaganda. Anglija se zaveda, da ji je reparacijska politika kljub vsem motnjam v industriji in trgovini prinesla obilo koristi. Njena valuta se lahko meri z ameriško in njeno bogatstvo se dviga kljub ekonomski krizi. Nemogoče si je resno zamisliti, da bi se Anglija odločila h kakih drugi politični kombinaciji kot je sedanja. Tisti, ki pričakujejo revizijo mirovnih pogodb in ki si zamišljajo Angleže na strani Nemcev, se bodo ušteli. Pričakovati je le nekaterih notranjepolitičnih korektur, v splošnem pa ostane v mednarodni politiki Anglije dosedanji kurz, ki bo morda prišel do izraza v nekoliko drugačnih, eventualno temperamentnejših oblikah.

Politične vesti.

* Narodna skupščina bo najbrže po sprejetju uradniškega in invalidskega zakona razpuščena. Nove volitve bodo, kakor je računati, meseca marca 1923.

* † Jaša Tomić. V Novem Sadu je umrl v nedeljo znani dolgoletni voditelj vojvodinskih radikalcev Jaša Tomić. Jaša Tomić je bil znana osebnost v narodnem boju vojvodinskih Srbov, v zadnjem desetletju, Pokojnik je bil zet Svetozara Miletića in je po njegovi smrti prevzel tudi vse njegove funkcije v radikalni stranki. Dolga leta je bil urednik novosadske „Zastave“. Spisal je več političnih in historičnih razprav in literarnih del. Po preobratu je izdal posebno brošuro, v kateri razpravlja o razmerju med Srbi in Hrvati.

* Češkoslovaška in vprašanje manjšin. Češkoslovaška je poslala uniji zveze narodov pismo, v kateri zahteva izpremembo sklepov, ker ti sklepi ne odgovarjajo stvarnemu položaju in so donešeni vsled nevednosti in napačnih informacij. Pismo je vzbudilo v uniji veliko razburjenje. Italijanski delegat je zahteval, naj se to pismo sploh odbije, češ, da ne odgovarja pravilom dostojnosti. Češkoslovaška naj to pismo umakne, v nasprotnem slučaju pa naj se izključi iz Zveze narodov. Na predlog francoskega delegata se je pismo odstavilo z dnevnega reda, ker bi eventualna debata in sklepanje o tem predmetu imelo za posledico, da bi mala antanta izstopila iz Zveze narodov.

kom oči. Vsakomur se je zdel na duši bolan, mož, ki se za življenje okrog sebe ne meni in je zatopljen v lastna razglabljanja. Tedne in tedne ni izpregovoril nobene besede.

Nekoč je Allan zvečer stopal po zavinkasti, šumni cesti v Quartierju latinu in je nenadoma obstal. Nekdo je bil zaklical njegovo ime. Toda kamorkoli se je oziral, povsod so hiteli neznan, zanj se ne mečeči ljudje. Zdaenci je zagledal svoje ime, svoje prejšnje ime, v velikanskih črkah tik pred očmi.

Edison Bio je vabila z lepakom v preživili barvali: »Mac Allan, constructeur du »Tunnel« et Mr. Hobby, ingénieur en chef conversant avec les collaborateurs a Mac City.»

»Les tunnel-trains alland et vonant, du travail.« Allan ni znal francoskega, a je razumel, kaj lepak pomeni. Lotila se ga je čudna radovednost. Obotavljivo je stopil v zatemnjeno dvorano. Prišel je baš med živim igrokazom, ki ga je dolgočasil. Toda v tej drami je nastopala mala deklica, ki ga je nekoliko spominjala na Editho, in ta otrok je uspel, pridržati ga v nagnečeni dvorani pol ure. La petite Yvonne se je znala pomenkovati na isti način, nekako tehtno in kakor odrasli ljudje resnobno...

(Dalje prihodnjich.)

Glavni urednik: Radoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

3027 **Pozor!** 10-3

Natrtja jajca

se prodajajo vsak dan predpoldne v Cvetlični ulici št. 18.

Exportno društvo Matheis, Suppanz in drug.

Mala oznanila.

Kontoristinja, večja slovenske in nemščine v govoru in pisavi ter strojepisja išče, službo. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo pod »Kontoristinja«, 2066

Sprejmeta se s 1. novembrom **dva gospoda** na stanovanje. Pinarska ulica 13. 2037

Otroška postelja z ograjo, kuhinjska posoda in drugo se ceno proda. Naslov se izve v upravi. 2071

Pisalne stroje, nove in rabljene, dobavlja American Import Company, Maribor, Koroska c. 24. 1853

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvo vrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Na prodaj pohištvo za lokal, štelaže itd. Izve se v trgovini Kele, Stolna ulica 5. 2064

Prazni vinski sodi. Ako more kdo za dobo par tednov posoditi (proti odškodnini) vinske sode, ki bi držali skupno do 1000 l, naj to javi pod »Vinski sodi« s pogoji na upravo lista. 2-*

Mar-Stan

2069

Kotlarskih obrti

išče za eno najbolj vpeljanih primernih prostorov za večjo delavnico (10 delavcev) blizu glavnega kolodvora (na Aleksandrovi cesti, v Mlinški ulici itd.) s prezidavo že obstoječega poslojpa ali z nakupom stavbišča primernem za novo zgradbo, eventualno tudi v družbi. Ponudbe pod »Kotlarska obrt« na

Mar-Stan

posredovalnica za preskrbo novih stanovanj, sob in lokalov

Maribor
Retovski trg št. 1, pritličje.

BATERIJE

za žepne svetiljke priporoča 2070

galanterijska trgovina na drobno in debelo

DRAGO ROSINA

Vetrinjska ul. 26.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti

PALMA

Kaučuk potpevnike in potplate

2035 8-2

ZAHVALA.

Za primerne izraze sočutja ob bridki izgubi naše dobre soproge, oziroma matere, hčerke in tasče, gospe

Olge Subotič

izrekamo vsem, posebno mariborski carinarnici in spedijski tvrdki Schenker & Co., dalje darovalcem šopkov in vencev in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, najsrčnejšo zahvalo.

MARIBOR, 25. oktobra 1922.

Zalujoče rodbine: 2071
Subotič in Gerini.

Ponujamo za trdne cene:

Transformatorji				Motorji za vrtilni tok 220/380 volt ali 120/110 volt				Generatorji vrtilni tok			
10000/5000/3000/380/320 Volt	100 KVA	Elin . . .	Din 30.000--	100 PS 720 tur	Elin . . .	Din 45.000--	3000 Volt 90 KVA	1000 tur	S. S. W. . .	Din 90.000--	
"	75	Elin . . .	25.000--	85 " 960 "	B. B. W. . .	42.000--	220/380 " 200 "	720 "	S. W. . .	120.000--	
"	52	Elin . . .	23.000--	60 " 960 "	S. S. W. . .	33.600--	220/380 " 100 "	1000 "	Bgm. . .	50.000--	
"	40	Elin . . .	20.000--	50 " 960 "	A. E. G. . .	33.000--	220/380 " 49 "	1000 "	Elin . . .	45.000--	
"	29	Elin . . .	17.500--	35 " 960 "	Elin . . .	24.000--	220/380 " 20 "	720 "	Elin . . .	45.000--	
"	20	B. B. W. . .	17.000--	30 " 1400 "	B. B. W. . .	20.000--	500 " 7 "	1500 "	Elin . . .	10.000--	
"	15	B. B. W. . .	15.000--	29 " 1400 "	Elin . . .	16.000--					
"	9.5	Elin . . .	10.000--	22 " 960 "	S. S. W. . .	16.000--					
5200/5000/3000/380/220	100	B. B. W. . .	30.000--	22 " 1400 "	S. S. W. . .	15.500--					
"	75	Elin . . .	25.000--	16 " 1420 "	S. S. W. . .	11.500--					
"	50	S. S. W. . .	23.000--	15 " 1400 "	B. B. W. . .	11.000--					
"	40	S. S. W. . .	20.000--	12 " 1410 "	B. B. W. . .	9.500--					
"	25	B. B. W. . .	17.000--	11.5 " 1420 "	Elin . . .	9.300--					
"	15	B. B. W. . .	15.000--	10.2 " 1400 "	S. S. W. . .	9.000--					
"	10	B. B. W. . .	10.500--	10 " 960 "	B. B. W. . .	10.000--					
5200/5000/3000/230/127	25	B. B. W. . .	17.000--	7.5 " 1420 "	S. S. W. . .	8.000--					
"	30	B. B. W. . .	16.000--	5.8 " 1410 "	Elin . . .	5.000--					
"	10	B. B. W. . .	10.500--	5.5 " 1400 "	S. S. W. . .	5.000--					
3150/380/220	40	S. S. W. . .	20.000--	5 " 1400 "	B. B. W. . .	4.800--					
"	29	Elin . . .	17.500--	4 " 1410 "	Elin . . .	4.500--					
"	20	B. B. W. . .	17.000--	3 " 1420 "	Elin . . .	4.300--					
"	10	B. B. W. . .	10.500--	2 " 1400 "	B. B. W. . .	3.000--					
"	6	B. B. W. . .	8.000--	1 " 1400 "	A. E. G. . .	2.000--					

Motorji za surovo olje		Motorji za veliko napetost		Diesel-motorji	
5 PS 550 tur, na en cilinder . . .	Din 10.000--	3000 Volt 135 PS 960 tur	B. B. W. Din 50.000--	12 PS 430 tur, na en cilinder . . .	Din 40.000--
10 " 475 " " " " " " " " " "	17.500--	3000 " 63 " 970 "	Elin " 40.000--	14 " 340 " " " " " " " " "	50.000--
35 " 375 " " " " " " " " " "	40.000--	3000 " 50 " 960 "	S. S. W. " 38.000--	29 " 290 " " " " " " " " "	100.000--
50 " 360 " na dva cilindra . . .	52.000--	3000 " 37 " 970 "	Elin " 30.000--	25 " 250 " " " " " " " " "	120.000--
75 " 260 " na en cilinder . . .	80.000--	3000 " 25 " 960 "	S. S. W. " 20.000--	150 " 245 " na tri cilindre . . .	210.000--

dostavlja točno

J. FRÄNKEL

TELEFON 14582 in 17236.

Wien, I., Rathausstraße 2

Brzofavke: IFRENKEL Wien.